

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Ш О Д У Н А В К А.

Бр. 52.

Београдъ 24. Децембра.

1848.

Б Л И К Ъ

на бой одлазећегъ угарскогъ Србина
противъ зловны Кошутоваца.

Майке пиште, ситна дѣца вршите!

Другч нѣ : идемъ на боштите! —
Дунавъ плаче, люто цвили Сава,
Еръ су моя погажена права! —
Жертвеници, Богу посвећени,
Оскврњени и обезчешћени,
Захтѣваю да више не дремамъ,
Већъ протъ врага да се на бой спремамъ! —
Домовина и народностъ драга,
Подармайна одъ проклетогъ врага,
Вичу, да в стаѣ мое бѣдно:
Смртъ ил' животь, да изберемъ едно! —

Много путъ самъ у цара просио,
Топлимъ сузамъ ноге му росио,
Да ми пружи спасенія руку,
И са срца дигне тежку муку:
Люте яде, што ми Маѣаръ даде!!! —

У цара в срце милостиво,
И познаюћ да в мени криво,
Помог'о бы м', ал' му нешто смећа —
Боѣни се заръ Кошута кета? —
Рѣчма и маже, помоћ ми одлаже? — *)

Празна рѣчь несмыслена тѣши,
А паметанъ зло одвратятъ спѣши:
И я идемъ домовину спасти,
Еръ с' находи на ушћу пропасти?

*) Ово в пѣвано пре него в изишао најновѣи манифестъ;
родолюбивѣи пояць нашъ сада бы акачно другче уде-
сѣо гласа свога.

У.

А грѣхъ нѣ предъ Богомъ и людма,
Што в свое законити грудма! — — —

Остав' сѣ Богомъ моя майко стара!
Утѣши се, Богъ с' о мени стара!
Злотвора ћу надладати кета,
Еръ правда помоћ ће ми света;
А и браћа моя, я се надамъ,
Неће мене пустятъ да пострадамъ,
Браћа моя сѣ оне стране Саве,
Сѣ оне стране Дунава и Драве,
Сви ће, майко, неће много проћи,
Свое брату у помоћи доћи! —
А имамо и даљъ свояка,
Наше браћо, храбрѣ юнака,
На нашъ коракъ свакѣи ће да вреба,
И доћ' ближе, ако буде треба! —

Мирна дакле сѣ мое стране буди:
Я самъ чуо одъ старѣ лодѣи,
Да в рѣчь одъ цѣле истине:
„Правъ пострада, али не погине!! —

Къ мени вило, посестримо мила!
Стѣже време да разширѣшь крила!
Слагодна си, збаца робске лаце,
Я полазимъ заузиматъ влаце,
А ты клочи, доживай Славене:
Старо, младо, нек' на бой се крене!
Трпѣлтъ лаце, важи ѣмъ изркомъ,
Не слаже се сѣ деветнаѣстѣмъ вѣкомъ;
Већъ юначѣи поносъ и дивота,
Бранитъ свое до капи живота! —
Ко измакне и одъ боя с' скрѣи:
Тай в изродъ, а Славенѣи нѣ!!! —

О Кошуту кетѣи Славождеру!
Кой за Бога не знашь, ни за вѣру!

И се крећемъ, да се къ теби свратимъ

Да ти жао за срамоту вратимъ!

Божа казанъ ево те већ стиге:

Славско племе на тебе се диже,

Кое давно живомъ желомъ дише:

Да те прѣ съ земногъ лица сбрише!

Ты ћешъ пропасть, и сви, што те славе,

Занешене изгубиће главе:

За злочинства тако намъ и треба,

Богъ то хоће и правда съ неба —

Одъ зла рода да не порода!

И одъ врага да нестане трага!!! —

У Галацу.

Еданъ Бококоторацъ.

СПОМЕНИЦИ ИЗЪ ИСТОРИЈЕ СРБСКЕ.

Назначеніе Села подъ команду войводе Стояна Цветановића Алексиначкогъ. —

1. Алексинци	8. Варошъ	15. Рувци
2. Ловица	9. Болванъ	16. Бобавице,
3. Доброввацъ	10. Мазгово.	17. Вуимиръ
4. Станци	11. Брадарци	18. Катунъ
5. Пруговацъ	12. Дреновацъ	19. Липовацъ.
6. Кралъво	13. Ябуковацъ	
7. Суботница	14. Вуканинѡвци.	

С' тимећені Селяма командирані и рачуне одъ сваца давати, и у договору са осталимъ Господама и кнезовима одъ Нахіе у согласію бити, свакадъ ће вамъ едне заповѣсти долазити, а понаособъ како за воину тако и за проче. — Ви войвода да уредите у свакому Селу кнеза Сеоскогъ, кой ће са Селомъ оградити кошеве, и амбаре, за десетке, а вами рачуне давати, и да га не мешате у Священически чинъ, коимъ нма Митрополитъ да суди, ви пакъ гдѣ е кой на Суд позовете, да одма онде отидете, а за млаће що коі гдѣ учини зло, поара илй що буде, да га имате сваки предати Суду у Магистратъ, коему Магистратъ пресудити неможе, онће онакове слати у Совѣтъ, а особито за свацо да являте, како мені тако и Совѣту, како за добро тако и за зло. —

Завистъ и противностъ међу вами да небудете, ако би се еданъ другому противио, да ће

морати на отвѣтъ доћи; за свацо одъ Совѣта Наставленіе да ицете и да познаете да е оиъ верховна власть, заклетве оне у Собору кое су биле кой преступи, оће быти лишень Старешинства, а што се коимъ опредѣли, да са онимъ буде задоволянь, у овоме пункту вама описуемъ потребниа ствари, и наставленія одъ кой ћете ица тражити, то естъ одъ Совѣта, коі су сада членови разделни по особу у дѣлама. —

1-во Г. Младенъ Миловановићъ, Попечителъ военныхъ дѣла що за войску потребуе, чебание, олова, барута, фулета, вишека, топова, и проче воене муниције, одъ онога да тражите. —

2-го Г. Милко Радошићъ Попечителъ Иностранихъ дѣлъ, то естъ ако би какавъ человекъ изъ друге землѣ прешао къ нама що тражити, таки да такова человека пошальте къ нѣму. —

3-ће Г. Яковъ Ненадовићъ Попечителъ внутреннихъ дѣла одъ нѣга ћете просити внутреная дѣла, онће вами наставленія давати. —

4-то Г. Іліа Марковићъ оиъ естъ великий Судья вилаетски, кое ћете за таково одъ нѣга Наставленіе имати, кой е кривъ како ће га кащиговати. —

5-то Г. Кнезь Сима Марковићъ Попечителъ касе народниъ, кое наставленіе одъ нѣга тражите, будући да ће се ови приходи обернути у касу народню, и оданде ћете искати потребная, за точіе плату и прочая за содержаніе. —

Ови пре именовити 5. Члена Совѣта, биће сви у едномъ согласію; —

Сваки одъ свое Кнежине Главе да припишете право, и како припишете такы нама на знанъ дате. —

Одъ Муниције свака 3. месеца рачунъ у Совѣтъ шальте, колико сте примили, поарчили, и шта юшть имате. —

У Правительствующемъ Совѣту Србскомъ

У Београду 1. Маја 1811.

Верховни Вождъ Србскій

(М. П.) Георгіе Петровићъ с. р.

Попечителъ Военныхъ Дѣла

(М. П.) Младенъ Миловановићъ с. р.

МУДРА ИЗРЕЧЕНІЯ.

Онай е најболѣй и најсавршеніи човекъ, кои другима тако прашта, као кадъ бы свакій дань самъ грѣшио, и себе одъ погрѣшака чуввао, као када онъ небы никою што опростио.

Исходъ сунца нека буде опомена твоє дужности. Пробуди се, раздремай се, и немой у постельи остати.

Лажливцаъ жиѣ грдно и срамоту, и кои га познає, тай му невѣрує; но почитованъ у свакомъ станю честитомъ, кои истину говори.

Мудраць е слободанъ, ты га можешъ и у гвожђе оковати, полубогъ, кои точакъ среће ногама гази.

Мудраца благородство е божествена одушевљеность, добродѣтельный течай нѣговъ христіанска желя.

Земљѣдѣца е надежда усѣвъ, надежда твои родителя си ты. Ко између обои има найвећу надежду? кои ће између обои найпре жиѣти? Проходай дакле по свакій дань по вошњаку, размотри свако дрво, и допусти твоіой савѣсти слободно и искрено говорити; кадъ твоє око многа дрвета нађе, коя никакове плоде не приносе, она су преварила надежду баштована, а ты? —

Цвѣће опадне, руже и каранѣиши, но мое пријателство да ня у кое доба не прецвѣта.

Цвѣтъ цвѣта и опадне: тако цвѣта човекъ и падне у гробъ, нити добродѣтель брани, нити станъ, нити новци, ништа на свѣту нема, шта бы одъ смрти сахранило.

Благодарность е еданъ лѣпый даръ. У срдцу дѣтета сии се као драгій камень у круни благородны монарха.

Пријателство е одъ дарова најсветіе, ништа светіе ние намъ могао Богъ даровати, оно зачинява радость и ублажава свако мученъ. А пријателя може свакій имати, кои разуме самъ пријателъмъ быти.

Земля е звѣзда подобна другимъ путуючимъ звѣздама — само една мала точка спротиву други небесны тѣла. Небо пакъ показує

намъ се као позориште безконачны свѣтова и као сѣдалиште блажены. Ово хоће природа и законъ.

Младость е време усѣва, старость жиѣ плодове, кои се ономъ ние ползовао, тога надежда ће се уништити. А и сама слава безконачности завьиси одъ младости, кою ако преживимо, неможе намъ е Богъ опетъ дати.

Лѣнивца дани изчезну као сѣнке облака, кои никакавъ трагъ за собомъ неоставляю.

Мудраць е срећанъ, кадъ пресуда будама спокойство нѣгова духа неузнемирує.

Право сироче ние онай, кои родитель нема, него кои ни знаня ни воспытанія нема.

Діогенъ буде запытанъ: коя е животиня најопаснѣя? одговори: „Између дивльи онадачь, а између питомы ласкатель.“

Три су руже, кое умалываю боль, и бране одъ трпљива и опасности, одъ нѣи капль балсамъ су за раняво срце, оне пугую къ небу земль. — Анѣо е ове три руже послао, и невиности и любви и пријателствомъ назвао.

Пре него ћенъ другога слабости опорочавати, помысли на то, да другій еднаке слабости на теби опорочавати може.

Дрво едно понело е јошъ као младо и слабо доволно плода одъ најболѣгъ рода. Баштованъ е съ радости погледао и сви су хвалили, кои су годъ видели. — Будите дѣцо овомъ дрвету подобни, будите непрестано свакимъ добромъ богати! То ће срдце родителя обрадовати, и оно ће предъ Богомъ и людма славно быти.

Овай свѣтъ е една бапита, кои намъ се у пролеће млади наши година са своимъ различнимъ стварма особито допада. Али кадъ будемо старіи были, то ће ова воля пролетити и у воздуху се развеяти.

Нека свакій предъ своимъ вратима найпре почисти; не нађе а' ту ништа, онда нека дође къ мени.

Будама се одвини ясно смее, мудраць се само по мало насмеює.

Мудро, скромно срдце, то нека буде твоя драгоценность на земљи, све друго, само не ово, може ти се одузети.

Удалније може истина пријатељ раздвоити,
но право пријатељство нераздвaja ниш никадъ.

Благородна дѣла уподобљавао се зори, чиѣ злат-
на кола предъ сунцемъ претрчавао. Тако не-
то долазе благородна дѣла предъ безсмртиемъ. —

Ма гдѣ было, одважностъ е мати спокой-
ства.

Земля си, землю едешъ, земля нештъ быти.
Погледъ подигни къ небу и тежи къ небесномъ
животу.

Познай са озбыльности све мудре законе
природе, и само нѣовъ божественый мигъ од-
крива ти твое опредѣльнѣ, исто разумѣти е
мудрость, и истошъ покравати се добродѣ-
тель.

Испытай, шта ты быти можешъ и тражи
ее да будешъ.

Радуе се, кои родителѣ има, кои су га бри-
гомъ воспитавали, искуствомъ, казни и савѣ-
томъ трудили се поправити га. Већъ некий се
отацъ показо, што се казнити плашио.

Ние добро надъ многимъ страстима гоespo-
даромъ быти! Ниш све морали бы побѣдити;
една едина, коя заостане, окаля душу мудраца,
као што едина едина капля крви пуноу чашу во-
де бистре узмути.

Ал. Николићъ.

П Ъ С М А

самовольница изъ Србiе, спремаюћи се на бой
противъ Мацара.

Шта е радость отцу старомъ,

Свое сыну быти правомъ;

Шта а невѣсти законъ светый

У вѣрности испунити;

Шта ли нѣойзи дичаиъ плодъ;

То е мое срцу родъ.

За узвысѣ рода моего,

Видити га спасенога;

Вѣру языкъ одбранити;

Законъ светый сахранити;

Быти рода вѣрнѣй прамъ;

Я жертвуемъ себе самъ.

* * *

Кой нерадо амо хоће,

Тай у кругу своемъ што не;

Кой с' недржи свога рода,

Тогъ нек' носи мутна вода;

Ние Србинъ, нит' юнакъ,

Већъ е рода свога врагъ.

* * *

Мое браће шака мала,

Коя незна шта е шала,

Пр'улае крозь зводове

И мацарске сѣе полкове,

Па учинит робству стай,

И бѣсниду вниѣмъ край! —

Л. Милинковићъ.

НА Д П И С И.

Животъ и смръть.

Животъ къ смрти сѣбши; као къ мору рѣка,

Ствари е сладка животъ, а уирети горка.

С м р т ѣ.

Разбойникъ отето, крађу врадацъ врака,

Ал' што смръть однесе, никадъ намъ с' невраћа.

Добро е дѣло.

Сѣе с' поништи, добро ал' остае дѣло;

Оно безсмртия и сакрая одѣло.

Сутра.

Сутра велешъ чинѣу; тако пролази часъ,

Чини данасъ! знай тогъ дна невраћа се стасъ.

Ариетидъ Николићъ.